

לו: "אתה לא יודע את האמת, אבל הקליינטים שלך יודעים אותה. אולי תצאו החוצה ותחזרו אלי".

כוונתו של השופט, כי הסניגור ישכנע את לקוחותיו להודות באשמה, היתה כליכך ברורה, עד שהסניגור נדהם ואמר: "אילו היינו מוכנים להודות, היינו עושים זאת בתחילת המישפט. אבל הלקוחות שלי אינם מודים באשמה וטוענים שהם תפיס מפשע".

השופט אמר לו שאם ירשע את הנאשמים, הרי הם צפויים לעונש של מאסר בפועל.

הסניגור היה נדהם. לרגע לא ידע מה לעשות, ואחר כך, כאשר נקרא ללישכת-השופט יחד עם התובע אברהם פכטר, ביקש מהשופט ארז לפסול את עצמו, מאחר שכבר הביע את דעתו על תוצאות המישפט, בטרם שמע את הטיעונים לעונש ואפילו בטרם הרשיע את הנאשם. גם במיקרה זה סירב השופט לפסול את עצמו, והסניגור עירער לבית-המישפט העליון.

בית-המישפט העליון לא אישר אומנם את פטילתו של השופט, אבל אמר כמה מילות ביקורת. כדרכו של בית-המישפט העליון היתה הביקורת

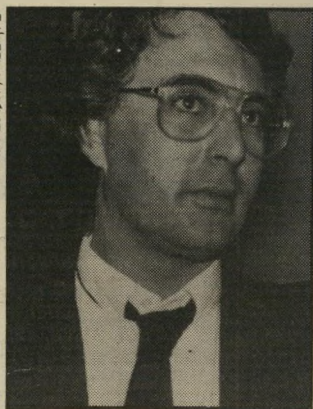
עליה הבעתי את דעתי בהרכב בו הייתי שותף".

השופט ארז התכוון למישפט שבו נאשם עורך-הדין אמיר בהעלבת שוטר. במישפט זה יצא זכאי בבית-המישפט השלום, וגם בבית-המישפט המחוזי, ברוב דעות. את דעת המיעוט, שהרשיע את אמיר, כתב השופט ארז.

עורכי-דין שהיו באולם נאלמו, כאשר שמעו את דיברי השופט. הם לא הבינו כיצד אומר שופט דברים כאלה לעורכי-דין, באולם מלא, כאשר הנאשמים, שאותם הוא מייצג, נמצאים לידו.

עורך-הדין אמיר החוויר, קם על רגליו, אמר שיתלונן לפני שר המישפטים, וביקש מהשופט ארז לפסול את עצמו.

השופט סירב לפסול את עצמו. בהחלטתו אמר כי דבריו נקטעו באמצע, וכי התכוון להמשיך ולאמר

פרקליט אמיר
בנראה לא למד את הקחו".

שדעתו היתה דעת-מיעוט. הוא ציין שאין לו עוינות כלפי עורכי-הדין, והמשיך בדיון.

עורך-הדין אמיר חזק רבות בדעתו אם להתלונן נגד השופט לפני שר המישפטים. הוא הרגיש עצמו פגוע מאוד. "היה לי פיתוי גדול להתלונן, כי צריך לזכור שבסדר-הכלל נאשמתו בהעלבת-שוטר, וזכותי בכל הערכאות. אבל אחרי התלככות ארוכה החלטתי לוותר, מפאת כבודו של השופט, ואינני יודע אם נהגתי כהלכה", אמר להעולם הזה.

"יצמצם" עצמו

מיקרה נוסף של בקשת-פסילה השופט ארז, הוא הרקע לכעסו של השופט, קשה במקצת להבין התפרצות רגשית כזו. הרקע הוא שבאחרונה זכה השופט לשמוע מפי כמה עורכי-דין בקשות לפסילתו, בגלל טיבות שונות. נראה כי הרבנים השאירו מישקע כבד, שהתפרץ במיקרה של עורך-הדין גולדברג. אחת מבקשות-הפסילה האחרונות, שהוגשו נגד השופט ארז, באה מידי עורך-הדין ציון אמיר.

אמיר ייצג נאשם שלא הגיע לדיון, ושלה תעודת-מחלה. השופט ארז סירב לדחות את הדיון, ואמר כי תעודת המחלה אינה ערוכה על-פי דיני הראיות. אמיר ניסה להסביר משהו לשופט, כאשר זה השתיק אותו ואמר: "בנראה ששופט ציון אמיר לא למד את הלחץ עקב התנהגותו בעבר,

גולדברג טען בנימוס ולעניין, ואמר כי "למרות שבית-המישפט הוישב לדיון הוא שופט מיקצועי ולא ג'וריי (חבר-מושבעים), לא נראה לי שאפשר לעשות הפרדה ולהתעלם ממה שנעשה בתיק, שהוא אינו קביל כנאשם החוששים, מכיוון שהתיק מלא ראיות פסולות".

תגובתו של השופט ארז היתה מתמיהה בחומרתה. וכך כתב השופט: "אינני רואה לא רק לא מקום להיענות לבקשתו של עורך-הדין גולדברג, אלא שאני חושב שיש הרבה יותר מעבר לבקשה זו".

השאלה שהתעוררה היא שאלה של ניהול מישפט... וגם אם אני טעיתי, זה עירעור לבית-המישפט העליון. אין בזה ולא כלום לכל אותן ההלכות הרבות הרגות כפסולות שופט... ובנוסף לזה, חרשות לבקרים צעות בקשות של כל מיני עורכי-דין לפסול שופט. בצדק, שלא-בצדק, ובייחוד שאין כל ויקה לעניין.

האם חושבים עורכי-הדין להפחיד שופטים? האם חושבים עורכי-הדין שיש להם זכות מוסרית להגיש בקשה לפסילה...?

הדבר היחיד שבית-המישפט מנוע הוא שעורכי-הדין ישלמו אישית את המחיר שהם עשויים להביא שופט אם לא-ינחו הדבר הזה. כי אם יש בקשה פסילה העיתונים מלאים. כשהבקשה נמחקת, אף אחד לא נותן את הדיון.

אולי הגיע הזמן, עקב הבקשה של עורך-הדין גולדברג, שנתחיל לטפל בדברים אלה ביתר רצינות, אולי הוא עצמו חייב לתת את הדיון על עצם הגשת בקשה כזו".

השופט פנה ללישכת עורכי-הדין וביקש שוו תקבע אם יש מקום להעמיד לדיון מישפטי את עורך-הדין גולדברג.

הפרקליט החוויר

לי לדעת את הרקע לכעסו של השופט, קשה במקצת להבין התפרצות רגשית כזו. הרקע הוא שבאחרונה זכה השופט לשמוע מפי כמה עורכי-דין בקשות לפסילתו, בגלל טיבות שונות. נראה כי הרבנים השאירו מישקע כבד, שהתפרץ במיקרה של עורך-הדין גולדברג. אחת מבקשות-הפסילה האחרונות, שהוגשו נגד השופט ארז, באה מידי עורך-הדין ציון אמיר.

אמיר ייצג נאשם שלא הגיע לדיון, ושלה תעודת-מחלה. השופט ארז סירב לדחות את הדיון, ואמר כי תעודת המחלה אינה ערוכה על-פי דיני הראיות. אמיר ניסה להסביר משהו לשופט, כאשר זה השתיק אותו ואמר: "בנראה ששופט ציון אמיר לא למד את הלחץ עקב התנהגותו בעבר,

תמים לה כמה עורכי-דין, בנוגע למיקרים שבהם אפשר לפסול שופט. צריך להבדיל בין החלטה לא-יכונה של שופט במישפט לבין חשש סביר למשוא-פנים - וזה הבדל עצום.

כאשר שופט נותן פסק-דין, והגד אינו מרוצה ממנו, הוא מגיש ערעור, ובו אין כותבים שהשופט קמא פסול, אלא שהשופט טעה. לשופט יש עצמאות להגיע לכלל החלטה, ולצד כי רשות לפנות לערכאה נוספת כדי לבקש את החלטה.

מתי מבקשים פסילה? כאשר יש חשש למשוא-פנים מצד שופט. למשל, כאשר השופט נוגע בעניין, או שאחד המתדיינים הוא קרוב-מישפחה שלו. זה מיקרה בולט. אבל גם אם במה"לך הדיון, לפני סיום הראיות, מגלה השופט על-ידי התנהגות או הערות שהגיע כבר לכלל החלטה לפני ששמע את כל הראיות, יש מקום לבקש את פסילתו.

לפעמים קצת דומה מצד עורכי-הדין. כאשר שופט דוחה בקשת-ביניים במישפט, תחת

אופן ניהול המישפט עצמו, לרבות השאלות השנויות במחלוקת, או לגרס לליבויה-היצירים. ואם כי ברור ומוכן כי עורכי-דין מצווה שלא לאחר לדיון ולהפיע בצורה נאותה, לא נתייחס לעירעור בעניין המגיע. עד כפתור".

"שלם" את המחיר

יש עוד שופטים שאינם אהובים על עורכי-הדין ומפעם לפעם גם השופט החביב ביותר מגיע להיתקלות עם עורכי-דין. אלא שבמיקרה של השופט ארז הגיעו הרברים לשיא.

לפני שבוע התלונן השופט לפני לישכת עורכי-הדין על נחמן גולדברג, עורך-דין תל-אביבי נודע שהוא גם המוביר הכללי של ועד מחוז תל-אביב של לישכת עורכי-הדין. הנושא: בקשת הפרקליט לפסול את השופט.

מיקרה זה קרה גם הוא בגלל דבקותו של השופט ארז כגינונים חיצוניים, בעילות ובדייקנות.

באותו מישפט מייצג גולדברג את עורכי-הדין דן כוכבי, הנאשם בעבירות של מירמה, יחד עם אדם בשם אהרון שפירא. כבר בתחילת הדיון, כאשר איתרו הנאשמים להגיע לבית-המישפט בכמה דקות, איים עליהם השופט במצער עד תום ההליכים.

אחרי כמה ישיבות נעלם הנאשם שפירא, ועיקבותיו לא נודעו. השופט ארז החליט מיוזמתו להפריך את הדיון בתיק, כדי שיוכל לסיים את המישפט נגד כוכבי. הסניגור, גולדברג, וגם התובע, עורכי-הדין אברהם פכטר, התנגדו להפרדת הדיון, כל אחד מנימוקי המישפטיים, אבל השופט לא שעה להם. אז קם הסניגור וביקש שהשופט יפסול את עצמו.

תחילה לא הבין השופט את הבקשה, וחשב שעורכי-הדין מבקש להתפטר. "אני אמרתי שאני מבקש מבית המישפט לא לרדן בהרכבו זה בתיק. לא ביקשתי להשתחרר. אין לי כל סיבה להשתחרר מהתיק", אמר גולדברג, והתחיל לטעון טענות מישפטיות לגמק את בקשת הפסילה.

השופט ייצג נאשם שלא הגיע לדיון, ושלה תעודת-מחלה. השופט ארז סירב לדחות את הדיון, ואמר כי תעודת המחלה אינה ערוכה על-פי דיני הראיות. אמיר ניסה להסביר משהו לשופט, כאשר זה השתיק אותו ואמר: "בנראה ששופט ציון אמיר לא למד את הלחץ עקב התנהגותו בעבר,

תמים לה כמה עורכי-דין, בנוגע למיקרים שבהם אפשר לפסול שופט. צריך להבדיל בין החלטה לא-יכונה של שופט במישפט לבין חשש סביר למשוא-פנים - וזה הבדל עצום.

כאשר שופט נותן פסק-דין, והגד אינו מרוצה ממנו, הוא מגיש ערעור, ובו אין כותבים שהשופט קמא פסול, אלא שהשופט טעה. לשופט יש עצמאות להגיע לכלל החלטה, ולצד כי רשות לפנות לערכאה נוספת כדי לבקש את החלטה.

מתי מבקשים פסילה? כאשר יש חשש למשוא-פנים מצד שופט. למשל, כאשר השופט נוגע בעניין, או שאחד המתדיינים הוא קרוב-מישפחה שלו. זה מיקרה בולט. אבל גם אם במה"לך הדיון, לפני סיום הראיות, מגלה השופט על-ידי התנהגות או הערות שהגיע כבר לכלל החלטה לפני ששמע את כל הראיות, יש מקום לבקש את פסילתו.

לפעמים קצת דומה מצד עורכי-הדין. כאשר שופט דוחה בקשת-ביניים במישפט, תחת

פרקליט זילברשטיין
אולי תצאו החוצה".

עדינה מאוד, אבל מי שקורא בין השיטין יכול להבין את חומרת הנויפה לשופט. אמר בית-המישפט העליון: "מוטב שהשופט, היושב לדיון, יצמצם עצמו בהתבטאויותיו במהלך הדיון לדברים הדרושים להכוננת הדיון והשליטה בו, להצגת שאלות-הבהרה ולהכרעה בקשר לכתב-האישום ולערך נש".

"הצעות להסכמי-טיעון בין התביעה והסניגוריה הן עניין שיכול לעלות בין בעלי-הדין, אך אינו מעניינו של בית המישפט. אין גם צורך בכך שביט המישפט יודיע מראש מה העונש שהוא עלול להטיל במיקרה של הרשעה. במיקרה דן התבטא השופט בעניינים אלה, והמעוררים ביקש כי יפסול את עצמו. השופט סירב, והעירעור על כך נדחה".

אחרי החלטת בית-המישפט העליון, חזרו הצדדים להמשיך בדיון. השופט אורחי הרשיע את הנאשם ושמע את הטיעונים לעונש. מאחר שהתיק נמשך זמן רב ועבר הרבה זמן מאז מועד העבירה, אמר התובע בעת הטיעונים לעונש כי הוא אינו מבקש עונש מאסר בפועל. השופט ארז אמר לצדדים כי אינו חותמת-גומי, ודן את הנאשם לשישה חודשי מאסר בפועל. גם על כך הוגש ערעור לבית-המישפט העליון, והעונש קוצץ למחצית.

עור עורכי-דין שנפגע מהשופט ארז הוא עורכי-הדין רוב וייסגלס. בדיון אורחי שבו הופיע עורך-הדין אחרו להגיש את הסיכומים בתיק. השופט ארז קם את עורכי הדין וחייב אותם להתייצב לפניו ולתת הבהרה לא-אחרו. עורכי-הדין הגיעו לאולם באיחור של חמש דקות. השופט הגיש תלונה על האיחור לפני לישכת עורכי-הדין. החלטת הלישכה היתה שאין כאן עניין של עבירה מישפטית, וכי אם איחר עורכי-הדין בהגשת סיכומיהם יש לר

ציון צפורה, העולם הזה

פרקליט גולדברג

חושבים עורכי-הדין להפחיד שופטים? בתלונה ללישכת עורכי-הדין. התלונה נגנזה.

נוקם ונוטר

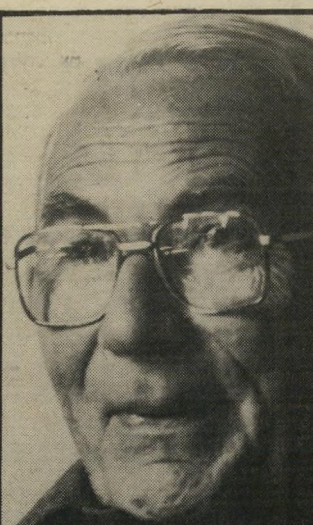
עוד בה לא ידעתי דבר על השופט ארז. האיתו יושב בדיון כאחד משלושה חברי-הרכב בכמה מישפטים פליליים, אבל מעולם לא שמעתי מוציא מילה בהודמנויות אלה, והוא נראה כאדם שקט מאוד. על-כן הופתעתי כליכך מערימת התלונות שהצטברה, כאשר התחלתי לחקור. ניסיתי לגלות מיהו השופט ארז, ומניין הגיע לכס-המישפט. על כך היתה לכל המישפטים שאיתם דיברתי תשובה אחת. "הופתענו כאשר התמנה כשופט מחוזי. הוא היה עורך-דין בלתי ידוע עד אז".

אילנה אלון
(המשך בעמוד 42)

יעקב רובין, ראש לישכת עורכי-הדין:

אינני מבין על מה יצא קיצונו של השופט. בקשת הפסילה של עורך-הדין גולדברג לא היתה בקשה מעליבה ולא לפסילה אישית, אלא בקשה עניינית, בגלל הפרדת המישפט, שבגללו עלול להתקבל חומר בלתי-קביל כראייה.

אני חושב ששופט צריך לנהוג בזהירות רבה כאשר הוא בא להתלונן על עורך-דין לפני הלישכה. משום שתפקידו של עורך-דין הוא לייצג את לקוחו נאמנה, וללא חת, ולא יתכן שבקשה, המבוססת מבחינה מישי-פטית, תהיה נושא להגשת תלונה ללישכת עורכי-הדין. כי אז שום עורך-דין לא יוכל

בנימין כהן, לשעבר נשיא בית המישפט המחוזי בתל-אביב:

אינני יכול להתייחס לעובדות המיקרה שבין עורך-הדין נחמן גולדברג והשופט חיים ארז, ולכן אומר דברים על העניין העקרוני. יש בציבור איהבה, ששו-